

เครือข่ายจิตอาสา
Volunteer Spirit Network

การอาสาสมัคร VOLUNTEERING

อาสาสมัคร Volunteer

อาสาสมัครกับการพัฒนาสังคม

การพัฒนาสังคมที่ประสบความสำเร็จนั้น องค์ประกอบหนึ่ง คือ การมีอาสาสมัคร เข้ามาช่วยสนับสนุนการทำกิจกรรมด้านต่างๆ โดยอาสาสมัครจะเป็นพลังหนุนเสริมการดำเนินกิจกรรมซึ่งเป็นภารกิจสำคัญขององค์กรและสังคม ในบรรดาประเทศต่างๆที่มีการพัฒนาทางสังคมที่ก้าวหน้ามีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเป็นอาสาสมัคร จำนวนมหาศาล ตัวอย่างเช่น **ประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2014 มีจำนวนอาสาสมัคร 62.8 ล้านคน คิดเป็น 25.3 เปอร์เซ็นต์ของจำนวนประชากร (สถิติจากระทรวงแรงงาน สหรัฐฯ)**, **ประเทศแคนาดา ปี 2013 มีจำนวนอาสาสมัคร 12.7 ล้านคน คิดรวมเวลาของการอาสาสมัครได้ประมาณ 2 พันล้านชั่วโมง (สถิติจาก Volunteer Canada)**

อาสาสมัคร Volunteer

ตามการให้ความหมายขององค์การสหประชาชาติ

(UNITED NATION) (ปฏิญญาอาสาสมัครสากล)

อาสาสมัคร หมายถึง บุคคลที่อาสาเข้าไปช่วยเหลือ

สังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละเพื่อผู้อื่น ช่วยพัฒนาสั

ป้องกัน แก้ไขปัญหาสังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

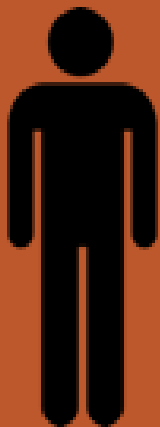

องค์ประกอบของคำว่าอาสาสมัคร แบ่งออกได้ 4 ด้าน

- ▶ การเลือก — จะเน้นที่ความอิสระในการเลือกที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด
- ▶ ความรับผิดชอบต่อสังคม — เป็นการกระทำที่มุ่งประโยชน์ต่อผู้อื่นในระดับใดก็ได้
- ▶ ไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง — ไม่ได้หวังรายได้
- ▶ ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ — คือนอกเหนือจากความจำเป็นหรือความคาดหวังตามหน้าที่

คุณค่าของความ เป็นอาสาสมัคร

คุณค่าต่อตัวเองอาสาสมัคร

- » **ด้านจิตใจ** งานอาสาสมัครจะทำให้ตัวอาสาสมัครรู้สึกว่ามีคุณค่า มีประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม **พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำ**ให้กับตนเอง สร้างนิสัยให้อ่อนโยน นุ่มนวล **ชอบช่วยเหลือคนอื่น**
- » **ด้านสังคม** เจอเพื่อนใหม่ที่มีความสนใจเดียวกัน และเกิดการแลกเปลี่ยนและขยายโลกทัศน์จากการมีเพื่อนใหม่ นำไปสู่การเรียนรู้ที่จะ **เข้าใจและเคารพความแตกต่างของผู้อื่น**
- » **ด้านการเรียน / การทำงาน** เกิดการจัดการเวลาที่เหมาะสมยิ่งขึ้น **เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ**ในการทำงาน และอาจส่งผลต่อการสมัครงานและมีทางเลือกในอาชีพมากขึ้น

คุณค่าของความ เป็นอาสาสมัคร

คุณค่าต่อสังคม

- ช่วยปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในชุมชน ทำให้เกิดความไว้วางใจกันภายในสังคม (เกิดทุนทางสังคม)
- เป็นขุมกำลังของท้องถิ่น ช่วยให้การดำเนินงานของรัฐมีความโปร่งใส และเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน
- พัฒนาความเป็นพลเมืองของสังคม เพราะว่างานอาสาสมัครจะทำให้อาสาสมัครมีภาวะผู้นำ เข้าใจปัญหาสังคม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น นำไปสู่สังคมพลเมือง (Civic Society) ที่ประชาชนมีคุณภาพ เข้าใจปัญหาของประเทศ และพร้อมจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของอาสาสมัคร

ในสหรัฐอเมริกาได้มีการทำการวิจัยกับวัยรุ่นที่เป็นอาสาสมัครและได้ระบุถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้วัยรุ่นเป็นอาสาสมัครอีกด้วย (ศุภรัตน์ 2548) งานวิจัยดังกล่าวพบว่า **(1) ครอบครัวมีผลต่อการเข้าเป็นอาสาสมัครอย่างมาก** ถ้าผู้ปกครองเคยเป็นอาสาสมัครมาก่อน ลูกจะมีแนวโน้มที่จะเป็นอาสาสมัครด้วย โดยมากกว่าร้อยละ 88 ของอาสาสมัครวัยรุ่น บิดาเคยทำงานอาสาสมัคร **(2) ประสบการณ์การช่วยงานสังคมในวัยเด็กมีผลมาก** โดยพบว่าอาสาสมัครวัยรุ่นมีประสบการณ์ช่วยงานสังคมในวัยเด็กถึงวัยรุ่นตอนต้น เช่น เคยช่วยงานในโบสถ์หรือกิจกรรมของโรงเรียน กว่าร้อยละ 80 หรือบางคนเคยเรียนวิชาบริการชุมชนในโรงเรียน **(Service Learning) (3) มีคนชวนเข้าร่วมงานอาสาสมัคร** โดยมีอาสาสมัครถูกชวนเข้าร่วมงานอาสาสมัครถึงร้อยละ 93 และ **(4) การร่วมพิธีกรรมทางศาสนามีความเชื่อมโยงกับการเป็นอาสาสมัคร** 7 ในอาสาสมัครร่วมกิจกรรมทางศาสนาเป็นประจำ

ปัจจัยที่ทำให้อาสาสมัครยังทำงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง

Clary et.al. (1998) “Understanding and Assessing the Motivations of Volunteerism: A Functional Approach”

- **ด้านความรู้และการให้คุณค่า** : การมองว่าการทำงานอาสาสมัครจะเป็นโอกาสได้เรียนรู้สิ่งใหม่ เป็นโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ ทักษะ และความสามารถ
- **ด้านการแสดงออกถึงคุณค่าของตนเอง** : การทำงานอาสาสมัครอาจเปิดโอกาสให้คนได้แสดงออกถึงคุณค่าเกี่ยวกับความเมตตากรุณาและความมีมนุษยธรรมต่อผู้อื่น
- **ด้านการปกป้องตนเอง และ ด้านส่งเสริมตนเอง** : สำหรับคนกลุ่มหนึ่งการทำงานอาสาสมัครช่วยให้ลืมเรื่องเลวร้ายที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ในขณะที่สำหรับคนอีกกลุ่ม การทำงานอาสาสมัครทำให้รู้สึกมั่นใจและเคารพตนเองมากขึ้น

ปัจจัยที่ทำให้อาสาสมัครยังทำงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง

- **ด้านอาชีพ** : การทำงานอาสาสมัครถือเป็นการฝึกทักษะการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญยิ่งขึ้น (**Professional Skill**)
- **ด้านสังคม** : การทำงานอาสาสมัครถือเป็นการเปิดโอกาสให้ได้พบปะกลุ่มคนใหม่ๆ และพูดคุยแลกเปลี่ยน สร้างโลกทัศน์ใหม่ๆ

- เป็นการแสดงออกขั้นพื้นฐานของความสัมพันธ์ของมนุษย์ต่อการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม ทำให้เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างการกระทำจากตนเองต่อผู้อื่นมากขึ้น
- สะท้อนถึงระดับการพัฒนาประเทศ และระดับของความเป็นอาสาสมัครส่งผลต่อการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ อาทิ ประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง , เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมโดยรวม , ช่วยลดความยากจน , การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม เป็นต้น
- สร้างทุนมนุษย์ (**human capital**) พัฒนาความเป็นพลเมือง และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างการทำงานแบบเป็นเครือข่ายความร่วมมือ

อาสาสมัคร

